

Volitve in zmešnjava

Objavljamo uvodnik, ki ga je tednik «Il punto» posvetil stališču socialdemokratov in republikancev do Kršćanske demokracije

Zdi se neverjetno. Morda nismo se nikoli dosegli takšne zmešnjave jezikov, kakršno nam kažejo nekateri stranke v njihovih predvolilnih stališčih. Ne preostane nam drugega, kakor upanje, da se bodo jutrišnji volivci zmasili pred preciznimi idejami in stališči, ki se danes zdijo tako protislovna.

Imamo predvsem dve stvari, ki sta z medsebojnim prepletanjem prispevali k temu, da se je štrneta zmešnjava: vprašanje «alternative», ali «dogovorjenega sodelovanja» s Kršćansko demokracijo na eni strani in vprašanje krize in «domotožja» po štrntrankarski koaliciji na drugi strani.

Zvezi Industrijev, monopolom in njihovemu tisku, pri tem pa ne vidijo, da tako politiko vodi danes tudi Kršćanska demokracija, njeni najvidnejši voditelji. In tudi oni se bodo proti Kršćanski demokraciji in mislijo, da bodo za volitve ustvarili neko laično, protiklerikalno, pa tudi protidemokratsko fronto, ki naj bi šla od socialistov PSI do radikalov.

Dejansko se nam zdi težko, da bi mogli dobiti hkrati dve bitki: proti Kršćanski demokraciji in proti liberalcem ter Zvezi Industrijev. Če hočemo dobiti to drugo bitko, da bi dežela napravila odločen korak naprej v socialni smeri, ne smemo sprejdati tega, kar že objavlja storišča v tej isti smeri večinska stranka.

Spomnimo se v ostalem, da je De Gasperi karaktriziral svojo stranko kot «sredinsko stranko, ki gre na levo». Ni moč reči, da so De Gasperijevi izdali tisti, ki so danes, po več kot štiri letih, postavili na Kršćansko demokracijo namerno napredno stališče: namreč da bi je pregestili v populonarno vplivu Coste in konservativnih sil, so jo postavili v ostro polemiko proti Zvezi Industrijev in Malagodiću in proti drugim konservativcem, in na stališče, da brani državno industrijo in da obljublja obsežnejši in odločnejši napredek v socialni smeri.

De Gasperi je takrat vrgl omenjeno formulo predvsem za to, da bi si pridobil levičarske demokratske stranke, Soragat in Pacciardi, ki so bili tedaj dejansko na levi Kršćanske demokracije in so jo v tej smeri skušale «brzdati».

Ali je sploh mogoče, da danes, kar zadeva bistveno vprašanje mesta, ki naj ga zavzamejo v frontni stranki, socialdemokrati in republikanci pristajajo na to, da se postavljajo na desno od Kršćanske demokracije, da bi skupno z Malagodićem zaleli vse demokratske stranke?

Strinjamo se, povsem se strinjamo glede obsežne vsakršne vmesavanja cerkvenih oblasti in katoliške hierarhije v življenje italijanske države; ne moremo pa se strinjati glede namena, da bi vodil več kot eno politično bitko, ker bi to imelo za posledico, da bi zmešnjava postala stalna in da bi izgubili na vseh frontah.

Ne zamudite ugodne prilike!

TRŽAŠKA KNJIGARNA
vam nudi
10% popust
na vse knjige, ki jih ima v zalogi. Ta popust velja samo za sedanje praznike.

bo z njo pomešala s posledicami, ki bi jih bilo nevarno podcenjevati.

Opustimo zadevo s socialistično stranko: ta stranka se nahaja v delikatni fazi in je morda pametno, da je ne držimo stalno pod reflektorji javne pozornosti, v pričakovanju, da bo razvoj v njeni notranjosti zadobil bolj jasno sliko o tej ali drugi smeri.

Oglejmo si raje socialdemokratsko in republikansko stranko, v kateri se določeni ljudje in določene struje obupno bore, da bi dosegle premoč smerne, ki so očitno povsem protislovne: Saragat in Pacciardi namreč zahtevata, da bi njuni stranki vodili brezkompromisno borbo proti «konfesionalni in integralistični» Kršćanski demokraciji, hkrati pa se borita in si prizadevata, da bi se povrnila k štiristrankarski koaliciji s Kršćansko demokracijo in liberalci.

Očitno so taka stališča kakor nalašč, da se ustvari zmešnjava med volivci, kakor tudi med onimi, ki so v politiki strokovnjaki. Pa tudi tisti socialdemokrati in republikanci, ki nasprotujejo takim stališčem, postavljajo proti neko šlo zelo malo jasno politično in izjavljajo se namreč za dokončno pokopanje štrntrankarske koalicije, za brezkompromisno borbo proti liberalcem, pro-

ti Zvezi Industrijev, monopolom in njihovemu tisku, pri tem pa ne vidijo, da tako politiko vodi danes tudi Kršćanska demokracija, njeni najvidnejši voditelji. In tudi oni se bodo proti Kršćanski demokraciji in mislijo, da bodo za volitve ustvarili neko laično, protiklerikalno, pa tudi protidemokratsko fronto, ki naj bi šla od socialistov PSI do radikalov.

«Nevitita» v jugoslovansko-italijanski koprodukciji

Zastopniki jugoslovanskega podjetja Bosna-film so sklenili z italijanskim podjetjem Dino De Laurentis spojitev o skupnem snemanju filma «Nevitita» po romanu «Kapitanova žena». Glavno vlogo bodo imeli znani ameriški, italijanski in jugoslo-

Turistična zveza Goriska - Gorenjska

Pred dobrim tednom je predsednik kranskega okraja, Milko Košmelj, svedčano izročil prometno novo gorsko cesto od Petrovega brda do ceste, ki pešje iz Boh. Bistrice na Jelovico. S to cesto je Primorska dobila preko Baške grape zvezo z Gorenjsko, ki je od Nove Gorice do Bohinja oz. Bleda za okoli 40 km krajša od sedanje ceste skozi Selško dolino ali celo 80 km skozi Ljubljano.

Nova cesta je dolga nekaj nad 14 km. Zgrajena sta jo okraj in Gozdno gospodarstvo Kranj. Pelje visoko nad vasjo Sorico v drznih serpentinah do višine 1289 m ob vznožju Sorške planine. Od tod se cesta spušta manj strmo z lepimi razgledi na Triglavsko pogorje do Jelovške ceste.

Velika pa bo tudi korist za razvoj turizma, posebno za razvoj zimskega turizma Goriške. Od Nove Gorice je Sorška planina dosegljiva v petih polednjih urah. Ta planina je zelo ugodno smučišče, ki se razteza nad 2 km z višinsko razliko okoli 300 m.

NOCOJ STOTA PREMIERA SNG

Za svojo stoto premiero, ki bo nočoj v dvorani na stadionu «Prvi maj» nam je tržaško Slovensko narodno gledališče pripravilo igrvo v štirih dejanjih A. P. Cehova «Učtov», ki jo je režiral Jože Babic.

NASTAJANJE VULKANSKIH OTOKOV, KI SPET IZGINEJO

Kako je 24. septembra 1952 izginila ladja «Kaiuo Maru»

Vulkanske otoke omenja že Seneka - Sredozemsko morje je tipično morje za nastajanje takih otokov, kakor je prav tako tipično tudi področje Azorskih otokov, kjer se jih je samo leta 1757 pojavilo kar 18

Pred kratkim smo objavili sliko majhnega otoka, ki se je nepričakovno vrnil med ostalih devet Azorskih otokov. Gre za 700 metrov dolg in širok otok vulkanskega porekla, ki je nenadoma nastal zaradi podvodnega bruhanja nekega vulkana. Taki pojavi niso novi, pa čeprav niso tako pogosti. Se bolj redko pa je, da je ob porajanju takega otoka človek prisoten. Vendar pa je treba vedeti, da so podvodni vulkanski izbruh mnogo pogostejši kot podobni izbruh na kopnem, kajti vode prekrivajo več zemeljske površine, kot imamo kopnega, zato je tudi število podvodnih vulkanov večje od vulkanov na kopnem. Ker pa vseh teh podvodnih erupcij ne moremo redovno opazovati, vzbujajo med znanstveniki svetom še posebno zanimanje tisti redkejši izbruh, ki pustijo sledove, ki povzročajo nastanek otokov in se zato morejo na kraju samem proučevati.

Podvodne erupcije, ki potisnejo na površje morja neki otok, se najpogosteje dogajajo na znanih vulkanskih področjih, predvsem v zapadnem Sredozemlju, v okolici Azorskih otokov, na Filipinih, v

blizini Japonske itd. Otoki, ki so nastali na tak način, dejansko niso nič drugega kot vulkanska žrela, ki so bila isto in tudi tisoletja pod morsko površino in ki so v primerem trenutku zaradi kopičenja eruptivne tvarine privedla iz vode. Potem ko se ti otoki pojavljajo po tisočletni intenzivni podvodni vulkanski aktivnosti. Ker pa snov, iz katere so ti otoki sestavljeni, tvori povsem inepel in pesek, tak otok ne more kljubovati eruziji.

Toda ne izginejo vsi. Vrhovi vulkanov, ki krepkeje prodrejo iz vode, se tudi utrjujejo in večajo, včasih narastejo v visoke gore. Toda to je tedaj, če vulkan, ki ti pod njimi, pogosteje bruhata. Tak vulkan, ki intenzivno deluje, je na primer vulkan Isalko v Centralni Ameriki. Ta vulkan sicer ni podvodni, ampak ga navajamo zato, da vidimo, kako more vulkan narasti zaradi bruhanja. Isalko se je sprebudila leta 1770 ob vznožju zamrlega vulkana Santa Maria. Do danes, to se pravi v slabih dveh stoletjih, je zrastle za dobrih 2000 metrov.

Najvišja gora na svetu naj bi bila Mount Everest. To bi bilo v celoti meril kar 9288 metrov.

Sicer pa so podobne pojave, porajanja vulkanskih otokov, beležili že v davni zgodovini in tudi Seneka govori o otoku «Tehtnica», ki ga se je rodil v njegovi dobi in ta «Tehtnica» je sedanjoti otok Santorin. Sploh je bilo Sredozemlje bogato s podobnimi pojavi. Vendar ne le Sredozemsko morje; nedaleč od rta Refljans na Islandiji je v novejši zgodovini nastalo kar več vulkanskih otokov. Prva znana erupcija, ki je potisnila na površino otok, je bila leta 1210. Komaj 30 let pozneje se je rodil nov otok, prav tako zaradi erupcije. Leta 1783 pa je nastal večji otok, ki so ga Danci imenovali Niøe in ga celo zabeležili na zemljevidu.

Eden največjih tovrstnih otokov, ki se je ohranil, je nastal leta 1786 in spada v skupino Aleutskih otokov. Po količini se vrela lave, ki jo je vulkansko žrelo pogonilo na površje, bi mogli sklepati, da je bil vulkan tik na ravni vode. Otok je iz leta v leto raste in v začetku leta 1819 je bil dolg že 30 km, visok pa 700 metrov. Vulkan je deloval vse do leta 1823.

Prvi vulkanski otoki — svede novejših dobe — na področju Azorskih otokov so nastali leta 1720. V samem letu 1757 je vzniklo iz morja 18 novih otokov, katerih najdaljši je bil 1600 metrov dolg. Se nekaj takih otokov se je pojavilo leta 1838 in 1867.

Pogosto se največja vulkanska eksplozija v zgodovini, izbruh vulkana Krakatau, smatra za podvodno vulkansko erupcijo. To pa ni točno. Ko je leta 1883 razneslo Krakatau na kose, ki jih je pogonilo tudi več tisoč metrov visoko, je bil otok že 800 metrov vi-

POMANJKLJIVOSTI IN NAPAKE NAŠEGA KMETA

Živini moramo nuditi več zraka in prostosti

Tudi star hlev je lahko dober, le da je suh, zračen in svetel

Je znano, da slaba senena letina ne da le malo krme, ampak tudi slabo. Slaba krma pa pomeni za hlev temeljni nedostatek, ki močno pritiska na gospodarstvo. Mogoče dobi živina z njo veliko količino, a skrajno majhno hranilno vrednost, ki je ne more niti vzdržati, kaj šele, da bi mogla z njo proizvajati (meso, mleko, delo). Če je naša krma (seno) malo hranljiva celo v dobrih letinah, je toliko slabša in manj izdatna v slabih. Tako je bilo letos.

Stiska za krmo pomeni hkrati tudi gospodarsko izgubo za hlev, kakor tudi za ostale kmetijske panoge. Živina izgubi na težji in proizvodni sposobnosti, in to zlasti v zimskih mesecih. Zimska (hlevska) reja je manj donosna celo ob najboljši krmi; ob slabši krmi in v slabem hlevu pa je donosnost še nižja.

Slabih hlevov pa je pri nas še mnogo, s tem ne mislimo le starih, ampak tudi nove hleve. Tudi v teh se živina v mnogih primerih počuti slabo, seveda le po krivdi gospodarjev. Dober hlev je lahko star ali nov, le če nudi živini, kar je njenemu zdravju neobhodno potrebno; to so svetloba, zrak, toplota. Hlev mora biti seveda tudi suh. Teh pogojev pa naši hlevi nimajo vedno; včasih manjko delno, večkrat pa tudi v celoti. Tako je na pr. tedaj, ko nekateri — žal mnogi — kmetje zamaše čez zimo zaradi mraza okna z gnojem in so tudi vrata stalno zaprta. Živine pa je tako kot z nami; če smo v temi in slabem zraku, nasičenem s slabimi in zdravju škodljivimi plini, kot na pr. z ogljikovo kislino, se slabo počutimo. Dober zrak je pol življenja za ljudi in živali. Kako pa naj se živina počuti v zaprtem hlevu, posebno še, če pustimo daljša čas po njo gnoj? Gnoj se, namesto na gnojišču, razkraja v hlevu. To pomeni, da mora živina vdihavati dva škodljiva plina: amoniak (ki draži nosnice), in ogljikovo kislino. Kar škodi zdravju, škodi tudi gospodarstvu. — Brez dobrega zraka ne more živina pravilno prebavljati in izkoriščati krme. Tako gre določeni del krme v izgubo.

Nedvomno je treba živino zadrževati pred mrazom. Če mu je živina izpostavljena, ne more napredovati, ker mora delo krme porabiti za ohranitev lastne telesne toplote. A pred mrazom ne čuvamo živine s tem, da zabrimo dobremu zraku dostop v hlev. Naproti, ko zasčujemo v hlevu slab zrak, ga je treba dobro prezračiti; torej odpreti okna in vrata, a tako, da ni živina na prepihu. Hlev se (ali ga živina) nato kmalu spet segreje.

Namisto gnoja — ki jo na pačnem mnenju nekaterih živinogreje — pa imej živina pod seboj suho stelo, kjer lahko brez kvarnih posledic stoji in kamor leže. To jo tudi greje.

Sicer pa niso naši kraji tako izpostavljeni mrazu kot so drugi bolj severni kraji. Imamo navadno tudi v zimskih mesecih nekaj lepih dni in more živina iz hleva Puščaj-mo jo na prosto čim več. Ne gre toliko za pašo, kolikor za gibanje živine na svežem zraku. Kako ona to pogreša, ozioroma kako zelo ji to prija, lahko vidimo po njenem obnašanju, po razbrzdani, ko jo po daljšem času pustimo na

prosto. Gibanje je v njeni naravi in pomeni tudi zanjo življenje.

Naj še pripomnimo, da živine ne greje le dober hlev, ampak tudi dobra, hranljiva krma. Takšne je v naših senenih zelo malo, za nakup pa je treba denar. Vendar pa je vsakega gospodarja rešeno, da je v vsakem primeru bolje, če si je vsaj nekaj nabavi. Slaba namreč prede hlevu, če živina zaradi slabe krme preveč upade; kasneje njeno izboljšanje je zelo draga stvar. Tečna krma pa je potrebna predvsem kravam mlekaricam — kar naše gospodinjstvo dobro ve — in mladi dorajajoči živini.

Prisel je čas, ko je treba misliti na obnovitev vinogradov. Ta doba je sicer dolga, a umni vinogradnik se bo rešil, če skrbi prej kot mogoče, ker je znano, da je zgodnja saditev sadnega drevoja in trte v vsakem pogledu bolj priporočljiva kot kasna.

Pri nakupu trte pa se godijo vedno take napake, ki so nepopravljive. Naročijo trto neke vrste, a ko zagledajo na njej prvi sad, se zavejo, da si bi bilo slabo postreženo, kajti ne le, da trta ne ustreza naroceni vrsti, ampak daje grozdje nasprotno barve od one, ki si jo naročijo.

Pri nakupu trte pa se godijo vedno take napake, ki so nepopravljive. Naročijo trto neke vrste, a ko zagledajo na njej prvi sad, se zavejo, da si bi bilo slabo postreženo, kajti ne le, da trta ne ustreza naroceni vrsti, ampak daje grozdje nasprotno barve od one, ki si jo naročijo.

Prisla je namreč k meni gošpa in me prosila, naj ji na vednem poleg malvazije kako dobro vrsto trte z belim grozdem, ki jo je se lepo križalo z malvazijo. Priporočal sem ji Semillon in sem ji posebno podarjal, naj ga ne zamenja s Sauvignonom, ki je posem nekaj drugega. Ko je povedala svojo željo, trojica, si je za posel nim podaril komu odseval to vrsto, ki da spada med najboljša vrsta belega grozda. Ko mi je prinesla to vrsto, sem jo ponabil k telefonu in klical inšpektorja za kmetijstvo, da bi lahko osebo pospravljal po mnenju o tej vrsti. Odgovor je bil, da je Semillon ena najboljših vrst belega grozda, ki pomešano z malvazijo, da imenitno be- lo vino.

Trgovci, ki so tako malo podkovani v vinogradništvu, naj bi se omejili na prodajo fižola in ne trte, kajti manjka jim tisti čuj odgovornosti, ki je na mestu pri tako delikatni zadevi kot je vinogradništvo. Škoda, ki jo tak trgovec napravi kupcu, je vsaj za nekaj let neprecenljiva, kajti zamenjava ene vrste z drugo ne gre čez noč, ampak so potrebna leta.

Navedel sem le dva primera, a srečal sem že mnogo takih, ki so tožili o povrni potrebi. Naj si trgovci in trsnice vamezmo to zadevo bolj k srcu in malo več natančnosti bo odpravilo tisto zmedo, ki vlada pri nas že toliko let.

R. P.

VOJAŠKO-ZGODOVINSKI INŠTITUT JLA objavlja tri pomembne publikacije

Vojaško-zgodovinski inštitut JLA bo konec tega meseca objavil tri pomembne zgodovinske publikacije: Osvobodilna vojna narodov Jugoslavije od leta 1941 do 1945; Končna operacija za osvoboditev Jugoslavije leta 1944-1945; Druga svetovna vojna, pregled vojaških operacij. Vse te tri knjige so skupno delo oficirjev inštituta. Te publikacije bodo podane popolnisti pregled na rodnoosvobodilne borbe Jugoslavije in druge svetovne vojne. Osvobodilna vojna narodov Jugoslavije je prva uradna publikacija, ki bo sistematično obdelala osvobodilno borbo. Publikacija bo imela dva dela. Prvi del bo zajel dogodke od prodajane stare Jugoslavije do drugega zasedanja AVNOJ 29. junija 1943, drugi del pa od zasedanja AVNOJ do 15. maja 1945. Publikacija «Druga svetovna vojna» bo imela tri knjige. Letos bo izšla samo prva knjiga, ki bo zajela dogodke od 1. septembra 1939 do 22. junija 1941, do napada Nemčije.

vojaški igralci. Film bodo snemali v Cinemascope in barvah. Snemanje se bo začelo v začetku marca prihodnje leta v Italiji, potem pa se bo aprila nadaljevalo v Jugoslaviji.

grafike v Ljubljani, ki je bila tako dobro dokumentirana z zelo elegantnim katalogom, elzvedba te razstave v Ljubljani — nadaljuje pisno — pomeni užten rezultat z zelo pristransko beneške gostoljubnosti in da bi videli v prihodnosti še bolj konstruktivne odnose na področju pristranske prijateljstva med Ljubljano in Benetkami.

Pismo beneškega župana

Beneški župan Roberto Tognazzi je postal ravnatelj Moderne galerije v Ljubljani. Pismo, v katerem se zahvaljuje za gostoljubje izkazano beneškimi zastopnikom in za uspeh razstave sodobne

Pismo beneškega župana

Beneški župan Roberto Tognazzi je postal ravnatelj Moderne galerije v Ljubljani. Pismo, v katerem se zahvaljuje za gostoljubje izkazano beneškimi zastopnikom in za uspeh razstave sodobne

grafike v Ljubljani, ki je bila tako dobro dokumentirana z zelo elegantnim katalogom, elzvedba te razstave v Ljubljani — nadaljuje pisno — pomeni užten rezultat z zelo pristransko beneške gostoljubnosti in da bi videli v prihodnosti še bolj konstruktivne odnose na področju pristranske prijateljstva med Ljubljano in Benetkami.

Pismo beneškega župana

Beneški župan Roberto Tognazzi je postal ravnatelj Moderne galerije v Ljubljani. Pismo, v katerem se zahvaljuje za gostoljubje izkazano beneškimi zastopnikom in za uspeh razstave sodobne

Pismo beneškega župana

Beneški župan Roberto Tognazzi je postal ravnatelj Moderne galerije v Ljubljani. Pismo, v katerem se zahvaljuje za gostoljubje izkazano beneškimi zastopnikom in za uspeh razstave sodobne

Delavski krožek Tržaškega arzenala prireja v Ul. Mazzini 22 v dneh od 18. do 24. t. n. slikarsko razstavo v organizaciji ENAL. Razstavljenih je 95 del.

V Koprno so proslavili 70-letnico esperanta

Prireditve v koprskem gledališču so se udeležili tudi tržaški in tržiški esperantisti

Peovski zbor koprškega učiteljskega zbora je govoril o pomenu praznika predsednik koprškega esperantskega društva prof. Danilo Herkov. Orisil je na kratko 70-letno razvojno pot esperanta in hkrati podaril, da slavimo 15. decembra tudi rojstni dan začetnika esperanta dr. Ludvika Zamenhofa, ki se je rodil leta 1859 na Poljskem, Foudaril je tudi, da imajo esperantisti v Jugoslaviji močno postojanko. Prihodnje leto bodo slavili že 50-letnico esperantskega gibanja v Jugoslaviji. Ob tej priložnosti bo izšla posebna jubilejna revija. Glede esperantskega društva v Koprno pa je dejal, da so zdaj nekako na začetku, saj so društvo ustanovili komaj lani. Kljub temu pa se lahko postavijo že z nekaterimi lepimi uspehi. Esperanto si je pridobil veliko pristašev zlasti med koprsko srednješolsko mladino, ki v tem jeziku že pridno dopisuje na vse strani.

Ob prisrčnih ovacijah je nato govoril v imenu skupine tržaških in tržiških esperantistov Luciano Beneghi. Med drugim je zajelel, da bi se stiki esperantistov z obeh obmejnih področij še bolj poglabili.

Kulturno-prosvetni program, ki je potekal izključno v esperantskem jeziku, je žel med poslušalci mnogo priznanj. Nastopali so v glavnem dijaki koprskih šol z recitacijami ter pevske in glasbenimi točkami. Največ priznanj je žel teret dijakin pod vod-

stvom Steffe Cetinove, ki je zapel v esperantskem jeziku dve pesmi mlade skladateljice Cetinove. Pohvaliti pa moramo tudi recitatorja Antona Perinčiča in Lučko Plišotovo, pevko Lado Lučkošo, harmonikarja Jožeta Erjavca in prof. Mirana Hasla, ki je vložil mnogo truda v pripravo pevske točke.

L. O.

— Gospodična, kaj pa vaše znanje, vaša pridnost... morda kako priporočilo... — Brez skrbi. Glejte, tu so pisma, ki mi jih moj bižni direktor kaj naprej pisarita...

Goriško-beneški dnevnik

Športni dnevnik

Pokrajinski svetovalci so v četrtak obravnavali vrsto vprašanj

Za izboljšanje gospodarskega stanja potrebna preosnova lokalnih financ

Končno so določili višino letne nagrade uslužbencem pokrajine - Že spet novo denarno nakazilo za cesto Gorica-Farra - 25 milijonov lir za stanovanjsko poslopje uslužbencev

Zadnja letošnja seja goriškega pokrajinskega sveta se je v četrtak zavela pozno v noč; svetovalci so morali rešiti še številna nenačeta vprašanja dnevnega reda, ki ga na seji preteklega tedna niso utegnili izprati.

Pokrajinski svet je z večino glasov - levičarski svetovalci so oddali bele glasovnice - določil svoje predstavnike v številne pokrajinske komisije. Prof. Fabrisin bo zastopal pokrajino v kmetijskem pokrajinskem odboru, dr. Luigi Marizza bo postal član odbora za melioracijo zemljišč, Luigi Damiani bo v odboru šolskega patronata naše pokrajine itd. Nato so svetovalci odobrili pogodbo pokrajine z ministrstvom za javno vzgojo za izenačenje razredov v pokrajinskem zavodu za gluhozorne in razredni o-stalnih osnovnih šol. Ko so nato prešli na obravnavanje nagrad članom pokrajinskega upravnega odbora, in tudi določili nove in to višje nagrade za člane tega odbora, kakor drugih podobnih pokrajinskih delovnih sekcij, je svetovalec KPI Bergomas izrazil željo, da ljudje, ki so bili izvoljeni v razne pokrajinske ustanove in odbore in katerim je bila določena tudi posebna nagrada, pogoljotijo stike z upravnim odborom pokrajinskega sveta in pokrajinskim svetom sploh.

Medtem ko so sklenili, da bodo preglednikom pokrajinskega obradna za leto 1956 izplačali po 10.000 lir nagrade, je prišlo pri naslednji točki, kjer bi morali odobrili ukrepe, potrebne za uresničenje proračuna pokrajine za leto 1958, do diskusije, v kateri je svetovalec Bergomas naglasil, da bi bilo nujno potrebno enkrat rešiti vprašanje stalnih primanjkljajev v naši pokrajini. To vprašanje je zelo pereče in ne bo ga mogoče rešiti, dokler ne bodo v Rimu spoznali, da je politika finansiranja občinskih in pokrajinskih uprav zastarela in vse prej kot spodbujajoča za gospodarstvo posamezne dežele. Tako se je pri glasovanju novih finančnih ukrepov pokrajine dvoje svetovalcev vzdržalo glasovanja, trije so volili prvi, 14 pa za ukrepe.

Diskusija se je razvila tudi pri točki, kjer je predsednik pokrajine predlagal dodeliti goriški hranilnici, ki upravlja funkcijo blaginjarija naše pokrajine v dar 250.000 lir. Znano je, da je ministrstvo za notranje zadeve prepovedalo kakršnokoli nagrado bančnim ustanovam, ki služijo pokrajini, toda v istem pismu, ki ga je naslovilo tudi na našo pokrajino, pa zainteresirani predlaga sporazum z banko. Goriška hranilnica je za svoje usluge zahtevala 400.000 lir, končno pa so se domenili za 250.000 lir nagrade. Svetovalci levec so glasovali proti temu predlogu, ki pa je bil z večino glasov demokristijanov in njihovih zaveznikov nato sprejet.

Odborniki so nato odobrili prispevek goriške pokrajine v znesku 2.500 lir nekemu vsedržavnemu konzorciju za izboljšanje letalskega prometa v državi. Na tej seji je bilo ponovno govora o stanovanjskem poslopju za pokrajinske uslužbence, ki ga bodo zgradili v Ul. Vittorio Veneto. Zemljišče je pokrajina svojim uslužbencem z oddajo, od nosnih prodala, sedaj pa so odborniki določili še vstop 25 milijonov lir za gradnjo stanovanjskega poslopja, ki bo imelo 9 stanovanj. Ponovno so morali svetovalci odobrili nov znesek 2.379.312 lir, ki ga bodo porabili za dograditev pokrajinske ceste do Farre, ki je stala že lepe denarce. Levičarski svetovalec je zopet poudaril, da bi bilo potrebno pred sprejemom načrta, da se točno prepričajo o skupnih stroških, ne pa dovoljvisti gradbenemu podjetju, da stalno viša stroške za gradnjo iz sprejetega načrta.

Nato so določili 5.700.000 lir za gradnjo mostu, odnosno dvoji pokrajinske ceste na področju krminsko - gradiškega melioracijskega zemljišča. Zadnje točko, ki je zadrževala tako imenovano Seelbovo nagrado pokrajinskim uslužbencem so dolgo pretresali, končno pa so se domenili, da prejme vsak posameznik za vsako leto po 25.000 lir nagrade (ki se viša po plačilnem razredu) in še 4.700 lir na osebo.

Ob koncu se je predsednik dr. Culot volil vsem svetovalcem všeče praznike in srečno novo leto.

Ob koncu se je predsednik dr. Culot volil vsem svetovalcem všeče praznike in srečno novo leto.

ASK «Simon Gregorčič» vabi

Danes zanimiv literarni večer

Svoja dela bodo čitali tudi mladi literati iz Tolmina in Trsta

Tudi letos so goriški srednješolci in visokošolci, člani ASK «Simon Gregorčič» pripravili za danes 21. decembra zvečer ob 20.30 na svojem sedežu v Ul. Ascoli literarni večer. Ta kulturni dogodek, goriške mladine bo toliko pomembnejši, ker bodo poleg goriških srednješolcev in akademikov čitali svoja dela tudi mladi literati iz Trsta in Tolmina, ki so nanj vabljani. Vsekakor zaslužijo mladi organizatorji vso pozornost ne samo slovenske mladine na Goriškem, marveč tudi odraslih, ki jim je pri srcu razvoj in kulturno delovanje slovenske manjšine nasploh.

V torek se prične zimске šolske počitnice

S točkom 24. decembra se prične običajne zimске šolske počitnice za obiskovalce vseh vrst šol v naši pokrajini. Šolski pouk se bo zapeljal pri 7. januarja 1958.

DEZURNA LEKARNA

Danes posluje ves dan in ponoči lekarna Urbani-Albanese Ul. Rossini 1, tel. 24-43.

Do objavi volilnih rezultatov

Ponovna uveljavitev FIOM v goriški livarni SAFOG

V notranji komisiji bodo štirje člani FIOM in trije CISL, doslej pa sta imeli obe sindikalni organizaciji enako število sedežev

Včeraj so v goriški livarni SAFOG zaključili volitve za novo notranjo komisijo; rezultati so bili že znani kmalu popoldne ter se je vstopo uspehu Delavske zbornice - FIOM hitro razširila po mestu in predvsem med delavstvom.

Volilo je 703 delavcev, ki so oddali 657 veljavnih glasovnic, 29 belih glasovnic in 17 neveljavnih glasovnic. Za CGIL-FIOM je volilo 372 delavcev (lansko leto 325), za CISL-FIM 244 delavcev (lansko leto 180), za UIL 41 (lansko leto 58).

Tako si je FIOM pridobila letos še en sedež v notranji komisiji, kjer bo sedaj nastopala s štirimi predstavniki. CISL si je pridržala dve mesti v notranji komisiji, vendar pa bo imela v njej še tretjega člana, ki je bil izvoljen z glasovi uradnikov. Volitev za notranjo komisijo se je namreč udeležilo tudi 116 uradnikov; 108 glasovnic je bilo veljavnih, 5 uničen in 5 neveljavnih.

Člani nove notranje komisije so: Luigi Maturio (FIOM), Riccardo Cristiani (FIOM), Giordano Tonet (FIOM), Livio Cecchini (FIOM) in Giuseppe Cortese, Luigi Pula in Ettore Della Vedova, ki pripadajo CISL.

Jutri popoldne odprtih več trgovin

Goriška zveza trgovcev obvešča, da bodo jutri 22. decembra od 15. pa do 20. ure odprte vse trgovine z oblačilnimi predmeti, pohištvo in galanterijo.

Dve ženski v bolnisnico pri Rdeči hiši

Včeraj popoldne so klicali rešilni avto ZK v podgorsko predelnico, kjer se je nenadoma na delu počutila slabotna 22-letna Antonietta Portuelli iz Ulice Isonzo, Delavsko so odpeljali v bolnisnico pri Rdeči hiši.

Partizani so bili hudo ponosni na svoj vlak

Partizani so bili hudo ponosni na svoj vlak. Tito mi je dal na razpolago svoj osebni vagon, navadno strukturo iz desk, sredi katere so postavili peč. Bilo je očitno, da ni smelo izbrati kakega drugega sredstva, s katerim bi opraviili prvi del poti do obale, ker bi sicer razžalili svoje gostitelje.

Domenili smo se, da bomo krenili iz Jajca sredi noči. Tako bi prišli do cilja še pred svitom, še preden bi se pojavila prva sovražnikova izvidniška letala. Najedli smo se, pripravili nahrbtnike in radijsko postajo, ter se odpravili čez reko do ruševin postaje v Jajcu.

Postaja je bila žalosten in zlovesni kraj. Svoj čas je toliko po Njemi topništvo, zanjo so se večkrat borili. Pred nekaj tedni so Nemci, preden so se umaknili, nagnali v ruševine postaje nekaj desetnih talcev, nato pa vse skupaj razžgali. Gneča ob našem odhodu ji je dajala sedaj v neprijetni svetlobi trepetajočih karbidovk lažniv videz živosti.

Prihajo in oddajniki smo dali najprej v enega izmed vagonov, nato pa oboje prestelili drugam. Nepricakovano se je pojavilo nekaj konj. Vpregli so jih, nato izpregli, pa spet vpregli, pri vsem tem pa vpili in preklinjali. Tu in tam je iz lokomotive šilil oblak pare in zaslišali smo presunljivo zvijg. Zakurili so jo, ko smo prišli na postajo, in sedaj so svigali plamen, dim in iskre iz dimnika. Čakali smo dolgo, dokler se niso pojavili trije železničarji v popolni službeni uniformi in z vsemi oznakami; s prekrasnimi kapami, bogato okrašenimi z zlatimi navšni, zastavicami in piščalkami. Rokovali smo se z Vladkom Veletnikom, ki se je prišel posloviti, nato pa stopili v salonski vagon. Našemu primeru je sledilo tudi precej ljudi, ki so po naključju potovali v isto smer.

Pivatelli namesto Beana ostalo kot v Belfastu

Danes dopolne samo kondicijski trening, popoldne odhod v Milano

BOLOGNA, 20. — Pol ure po današnjem zadnjem treningu reprezentantov na stadionu v Bologna, je tehnični komisar dr. Foni sporočil predstavnikom tiska dokončno postavilo, s katero bo Italija nastopila v nedeljo v kvalifikacijski tekmi za svetovno prvenstvo. Postava je ista kot je bila v Belfastu, je da bo srednjega napadalca namesto Beana igral Pivatelli:

Osem portugalskih reprezentantov (od zgoraj od leve proti desni): Aguas, Travassos, Hernani, Duarte, Pacheco, Monteiro, Caiado in Coluna. Od ten bodo skoraj zanesljivo nastopili v Milanu: Aguas, Hernani, Duarte, Pacheco in Coluna.

Današnji dan reprezentantov v Caselechu se je začel s sprejemom. Z avtobusom so se odpravili v Marconje mavzolej v Pentevecchio, kjer so se dobro sprehodili, nato pa so se zopet z avtobusom vrnil: najprej v Caselecho, nato v Bazano za spaj nazaj v hotel, kjer so se 10 kosila ob 11.50 posvetili pisanju razglednic. Popoldanski trening na bolonjskem stadionu se je začel kmalu po 14. uri. Kandidati so najprej kol običajno izvajali dve uri kondicijskega treninga, ki so se začeli s sprehodom. Z avtobusom so se odpravili v Marconje mavzolej v Pentevecchio, kjer so se dobro sprehodili, nato pa so se zopet z avtobusom vrnil: najprej v Caselecho, nato v Bazano za spaj nazaj v hotel, kjer so se 10 kosila ob 11.50 posvetili pisanju razglednic.

Prvi vtis Portugalcev ob prihodu v Milan ni bil najboljši, predvsem zaradi hudega mraza, na katerega niso navajeni. Videti so bili precej utrujeni od dolge poti, zaradi česar jih je tehnični direktor takoj napotil k počitku. Glede postav za nedeljo je njih volja dejal, da se ne odloči za četverkotnik, da pa bo po hitrih menjavah pogum treningu vse jasno.

Na vprašanje glede izida nedeljske tekme sta trener in tehnični direktor Portugalcev odgovorila s smehom in z zmigljajevim ramen: «Prijaio bi nam zmagati, tako vemo, da je italijanska enajstjorka za nas premočna. Borili se bomo pogumno z željo, da zmagajo boljše. Upamo, da bomo napravili na italijansko športno občinstvo dober vtis.» Trener Fernandez je pa dejal, da njegovo moštvo ne bo igralo zaprtje. Dejal je, da pozna od italijanskih kandidatov samo Schiaffina in Pivatella, ki ju ima za igralca velike vrednosti. O ostalih ne ve nič, ker jih še ni videl igrati, prepričan pa je, da ne zaostajajo za omenjenima.

Zaradi odhoda Charlesa 200.000 gledalcev manj

LONDON, 20. — Po pisanju lista «News Chronicle», naj bi zaradi odhoda srednjega napadalca Walesa Johna Charlesa od Leedsa Uniteda v Italijo, izgubila angleška nogometna zveza doslej vsaj 200.000 gledalcev. John Camkin, ki se je ukvarjal s to statistiko, je ugotovil, da je Leeds v prvi polovici sezone nogometne sezone imel na svojem igrišču 139.884 gledalcev manj, v 10 tekmah na istih igriščih kot leti pa se je število gledalcev skrčilo od 350 tisoč 985 na 287.887 in to vse samo zaradi odhoda Charlesa. Camkin je tudi izračunal, da je Leeds od 70.000 sterlingov, ki jih je plačal Juventus, je izgubil 15.000 sterlingov.

Portugalski v Milanu

MILANO, 20. — Portugalski nogometaši so prispeli nočjo ob 22. uri v Milan v avtobusu.

Zanimiv boksarski večer na Montebellu

Pravisanji in Barbadoro nocjo v Športni palači

Njuna nasprotnika bosta Francozo Meunier in Meraint

V športni palači na Montebellu bo nočjo zanimiva boksarska prireditelj v okviru katere se bosta tržaška boksarja Pravisanji in Barbadoro pomerila z močnima francoskima nasprotnikoma Meunierjem in Meraintom, ki sta prispela večer iz Pariza, ostali program pa bo dopolnilo 10 diletantskih boksarjev iz Trsta in Gorice. Največje zanimanje vlada seveda za nastop Pravisanjaja, ki je v najnovijem nacionalni lestvici na prvem mestu peresne kategorije za prvaka Caprijem s pravico prvega izizvalca. Kolikoli pa so realni izizvalci Pravisanjaja v dvoboju za državno prvenstvo, bo moral pokazati ravno njegov nocojšnji nastop na Montebellu proti Parizanu Meunierju, bivšemu francoskemu prvaku petelinje kategorije, ki že 6 let nastopa kot profesionalca.

Coppi v Bogoti

BOGOTA, 20. — Ob svojem prihodu v Kolumbijo, je Fausto Coppi izjavil, da ni izključeno, da se bo udeležil prihodnje leto kolesarske dirke po Kolumbijo, ki bo verjetno meseca maja, da pa je to odvisno od točnega datuma dirke in od kolezarjev, ki jih bo lahko vključil v svoje moštvo, v katerem naj bi bila vsaj dva Italijana, ostali pa domačini. Glede svojih načrtov za bodočnost je Coppi dejal, da še ni podpisal nove pogodbe za evropske dirke, čeprav je prejel že številne ponudbe.

Pariz, 20. — Jean Garnault, glavni tajnik kolesarske dirke po Franciji 1958 je izjavil, da se bo dirke udeležilo eno samo mednarodno moštvo, v katerem bodo danski, britanski, portugalski in avstrijski kolezarji. Francija, Italija, Belgija in Španija bodo imele lastna moštva, dve mešani moštvi pa bodo sestavljali Švicarji in Nemci ter Holandi in Luksemburžani.

Pariz, 20. — Jean Garnault, glavni tajnik kolesarske dirke po Franciji 1958 je izjavil, da se bo dirke udeležilo eno samo mednarodno moštvo, v katerem bodo danski, britanski, portugalski in avstrijski kolezarji. Francija, Italija, Belgija in Španija bodo imele lastna moštva, dve mešani moštvi pa bodo sestavljali Švicarji in Nemci ter Holandi in Luksemburžani.

Pariz, 20. — Jean Garnault, glavni tajnik kolesarske dirke po Franciji 1958 je izjavil, da se bo dirke udeležilo eno samo mednarodno moštvo, v katerem bodo danski, britanski, portugalski in avstrijski kolezarji. Francija, Italija, Belgija in Španija bodo imele lastna moštva, dve mešani moštvi pa bodo sestavljali Švicarji in Nemci ter Holandi in Luksemburžani.

Pariz, 20. — Jean Garnault, glavni tajnik kolesarske dirke po Franciji 1958 je izjavil, da se bo dirke udeležilo eno samo mednarodno moštvo, v katerem bodo danski, britanski, portugalski in avstrijski kolezarji. Francija, Italija, Belgija in Španija bodo imele lastna moštva, dve mešani moštvi pa bodo sestavljali Švicarji in Nemci ter Holandi in Luksemburžani.

Pariz, 20. — Jean Garnault, glavni tajnik kolesarske dirke po Franciji 1958 je izjavil, da se bo dirke udeležilo eno samo mednarodno moštvo, v katerem bodo danski, britanski, portugalski in avstrijski kolezarji. Francija, Italija, Belgija in Španija bodo imele lastna moštva, dve mešani moštvi pa bodo sestavljali Švicarji in Nemci ter Holandi in Luksemburžani.

Popovića smo našli v koči na koncu vasi. To je bilo moje prvo srečanje s človekom, s katerim sem se pozneje večkrat družil. Bil je ena najpomembnejših osebnosti partizanske gibanja. V svojem življenju sem poznal prav malo ljudi, ki bi bili tako duševno in telesno čili. Popovića je po postavi nekaj manjši od povprečja. Je precej suh temne polti. Ima živahne oči in fine, orlovske črte v licu. Divji brki so mu dajali do neke mere gusarski videz. Četudi mu je bilo le trideset let, je imel prav tako napet in izmučen izraz v licu, kot sem ga opazil pri vseh partizanskih voditeljih.

«Totocalcio» št. 16

Stavni listek Totocalcio št. 16 vključuje poleg mednarodnih tekem med Italijo in Portugalijo ter med Nemčijo in Madžarsko še tekme za pokal Mattei, v okviru katerega tekmujejo diletantski moštva I. in II. serije. Za orientacijo posredujemo igralcem nogometne stave rezultate tekem pretekline nedelje za vsako moštvo posebej, njihov trenutni položaj na skupinskih lestvicah, število doseženih točk, v oklepajih (poig imen) pa se serijo, kateri pripadajo.

DANES PRI SV. ANDREJU Ponziana - Pro Gorizia za pokal Mattei

Na igrišču pri Sv. Andreju se bosta danes popoldne ob 14.30 srečali nogometni enajstjorki Ponziana in Pro Gorizie v tekmi za pokal Mattei. Ponziana bo igrala z običajno postavo, neogovor je edino nastop branilca Buhole, katerega bo verjetno zamenjal Bussani.

Ponziana: Covacich; Tutta, Bubola (Bussani); Grattarolo, Bastiani, Ruzzi; Rossetti, Corolli, Lupoli, Gregori, Jenco. Pro Gorizia: Tommaselli, Sant, Marussi; Peschi, Marengon, Romanuz; Fortunato, Rognat, Masat, Trevisan, Tomad.

C. zvezda-Olimpique 4:3

CHARLEROI, 20. — V nočni tekmi je včeraj zvečer Crvena zvezda premagala člana prve belgijske lige, Olimpique iz Charleroi z rezultatom 4:3. Tekmi je prisotvovalo 6000 gledalcev. Crvena zvezda je nastopila z novo formacijo v napadu, ki so ga sestavljali Borzan, Sekularac, Cokić, Tasić in Kostić. Pričakala je zelo lepo igrjo, čeprav ni izkoristila številnih priložnosti. Najboljši pri Zvezdi je bil Beara, gole pa so dosegli: Kostić dva, Sekularac in Tasić.

TENIS

Jugoslov. tenisariji na turneju v Pakistan

BEograd, 20. — Štirje najboljši jugoslovanski tenisari Keretić, Pamačotović, Plečević in Nikolić, bodo 25. t. m. odpotovali na 15-dnevno turnejo v Pakistan. Na povratku se bodo udeležili dveh turnirjev v Egiptu, možno pa je, da bodo še prej nastopili tudi v Indiji. Mladinci Jovanović, Jelić, Pilić in Kasap pa bodo medtem trenirali skupaj s poljskimi igralci na pokritih igriščih v Varšavi.

SMUCANJE

Prvo tekmovanje jugoslov. tekačev

MARIBOR, 20. — V okviru treninga jugoslovanskih smučarskih tekačev pri Ribniški koči na Pohorju, so se udeleženci treninga včeraj prvič v letošnji sezoni pomerili med seboj in sicer člani v teku na 14 km, članice, mladinci in mladinke pa na 7 km. Nastopili so skoraj vsi najboljši razen Cveta Pavčiča, Goričnika, G. Kordeža in Hlebanca.

KINO NA OČENIAH

predvaja danes 21. t. m. 19.30 ur Metro barvni film: «Lassijev pogum» Igrajo: Elizabet Taylor, Tom Drake, Frank Morgan in Lassi

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes 21. t. m. z začetkom ob 18. uri Titanus film:

UBOGI TODA LEPI

predvaja danes 21. t. m. z začetkom ob 18. uri Titanus film:

KINO NA OČENIAH

predvaja danes 21. t. m. z začetkom ob 18. uri Titanus film:

KINO NA OČENIAH

predvaja danes 21. t. m. z začetkom ob 18. uri Titanus film:

KINO NA OČENIAH

predvaja danes 21. t. m. z začetkom ob 18. uri Titanus film:

KINO NA OČENIAH

predvaja danes 21. t. m. z začetkom ob 18. uri Titanus film:

VOJNA NA BALKANU

Nekaj izbranih poglavlaj

Sklenil sem vzeti s seboj Streeta, Henniker-Majora in narednika Duncana. Kmalu smo bili pripravljani za pot. Največji del poti bomo šli peš, zato smo vzeli s seboj samo tisto, kar smo lahko ponesli na ramenih. Za spremstvo smo dobili partizanskega častnika in dva vojaka. Partizanske enote nas bodo izročale druga drugo, od njih bomo prejemali tudi hrano. Poti se vedno nisimo vedeli zanesljivo, ker je bila pač odvisna od premikov sovražnih kolon, ki so skušale prav tedaj presekati pot do dalmatinske obale. V Jajcu smo pustili Parkera in Astona, nato pa se odpravili.

Presenečeni smo prvi del poti naredili - z vlakom. Med protiofenzivo so partizani zavzeli Jajce in tedaj tudi zaplenili lokomotivo in nekaj vagonov v popolnem redu. V roke jim je prišel tudi izmučen strojevodja, sprevidnik in nekaj načelnikov železniških postaj. Partizani so sestavili vlak, ki je tajno in od časa do časa obratoval na kratki progi Jajce-Bugajno. Slednje se nam je zdelo ugodno izhodišče za potovanje do obale.